

we in De Lelie geen streng studiosus zien. Er komen onbeholpenheden in de teekening voor, oppervlakkigheden in de schildering, die, naast het overwegend betere, alleen aldus gemotiveerd kunnen worden. Het spruit misschien ook ten deele uit dezelfde oorzaak voort, dat hij het niet versmaadt, de hulp van een kunstbroeder in te roepen, waar hij dat voor zijn werk dienstig acht. Zoo vond men in de collectie Josi, den 20en April 1818 te Amsterdam geveild, een tuintafereel, geschilderd door De Lelie en Van Driest; en andere voorbeelden van samenwerking zullen we hierna nog tegenkomen. Maar evenzeer konden dan ook anderen een beroep op De Lelie doen, getuige de inzending van C. L. Hansen op de Amsterdamsche tentoonstelling van 1818, een Keukenvertrek, gestoffeerd door onzen meester, en op die van 1820 het Havengezicht van N. Baur met „stoffage van Beelden” door denzelfde.

Ook in ander opzicht blijkt soms iets over de wording van zijn werk. Onder No 84 komt op de hoofdstedelijke tentoonstelling van 1814 een stuk voor, „Eene Vrouw ziende door een Hoekkijker, met een Heer nevens haar staande”. Een schilderij in het museum Willet-Holthuysen beantwoordt geheel aan deze omschrijving, maar, is de voorstelling inderdaad als genre-tafereel te aanvaarden, het levensgroot formaat noopte tot een uitvoerige karakteristiek, welke geheel die van het portret is. Een brief van 's schilders zoon echter, die wel bijna zeker op dit stuk betrekking heeft, brengt het geval tot klaarheid, waar de schrijver mededeelt, dat op zeker schilderij niet is voorgesteld „de Hertogin van Oldenburg. . . . maar myne Nicht, destyds by ons wonende, & ook anderen modellen hebben daar voor gedient. Omtrent het Portret van den Heer, daar in voorkomende kan ik. . . . verzeekeren, dat den Heer van Hemert daar onderscheyden Reyze voor gezeeten heeft. . . .”¹¹ De schilder zelf stelt ons dan weder in staat de juistheid van het laatste te constateeren door zijn ten Raadhuize alhier hangende busteportret van Anthony van Hemert, in 1801 door De Lelie aan Felix Meritis geschonken.

Gingen De Lelie's aspiraties, ondanks dat hij zich in portret en genre doorgaans zoo wel op dreef toont, niettemin naar de hoogere gebieden der kunst, waar de beelden der realiteit moeten wijken voor wat het geestesoog aanschouwt? Uit contemporaine berichten vernemen we, dat hij ook in het meer ideëele vaker dan bij wijze van uitzondering werkzaam is geweest en al kwam niets er van tot ons, het beeld van den kunstenaar zou niet volledig zijn als we er niet enkele regels aan wijdden. Voor het eerst vernemen we er van in 1787, wanneer Regenten van het O.Z. Huiszittenhuis delibereren over het in hun notulen opnemen van een lijst der schilderijen, die het Huis toebehooren en waarvan No 18 blijkt te zijn: „Een stuk op doek. . . . door Adrianus de Lelie verbeeldende